

Mióta nem tudnak számolni a varjak?

Miután a levelek megsárgultak és lehullottak, hogy zizegő, zörgő szőnyegen járhatott az ember, csupaszok és élettele- nek lettek a ligetben a fák. Siralom volt rájuk nézni, amint kopasz ágaikkal az ég felé meredeztek. De mindhiába, mert az eget nem érték el: még jó két-háromszáz méter hiányzott volna, hogy a mennyboltot a hegyükkel elérhessék. Ilyen magasra azonban a fák nem voltak képesek megnőni. A felnőttek ezért mondogatták időnként, hogy a fák nem nőnek az égig. De az úgy is volt.

Amikor már-már ijesztő volt a fák komorsága, hirtelen megjöttek a varjak faluról, és letelepedtek az ágakra. Nem lehetett tudni, ki hívta vagy ki kergette el őket, de egyszer csak ott voltak, és megtelt a liget feketeséggel meg kározással. Az emberek azt mondták, azért jöttek meg a varjak, mert az idén korán érkezik a hideg. Holott aki csak egy kicsit is ért a dolgokhoz, tudhatja, hogy a hideg mindig korán érkezik. Akár- mikor is kezd fájni a fülünk, az föltétlenül korán van, mert a kezünket, lábunkat meggémberítő idő nyugodtan várthat- na még magára.

Bármilyen volt is a varjak beköltözésének magyarázata, tény, hogy ott ültek az ágakon és be nem állt a csőrük, egyfolytá- ban károgtak.

A felületes megfigyelő számára minden varjú egyforma volt, fekete volt, gubbasztott és károgtott.

De aki egy kicsit jobban szemügyre vette a varjúnépséget és meghallgatta őket, az hamarosan nagy különbséget fedezhetett föl a tudásukban, mégpedig elsősorban matematikai szempontból.

A varjúnépség nagy tömege kétszer egymásután mondta, hogy „Kár”. Azután ezt a műveletet újrakezdte. Nyilván ezek a varjak alacsony képzettségűek voltak és csak kettőig tudtak számolni.

Ha fölmutatott az ember négy vadgesztenyét, a képzetlen varjak azt mondták, hogy „kár, kár”, mert a négy vadgesztenye sok volt nekik.

De volt néhány varjú, körülbelül minden tizedik, amely a négy vadgesztenye közül hármát meg tudott számolni. Ezek, úgy látszik, többet gyakorolták a számolás művészetét és sokkal komolyabb eredményt értek el a matematika területén. Olyanok voltak, mint közülünk a képzettebb személyek, akik jobban meg tudják vizsgálni a dolgokat, és ítéletükkel a pontosságot megközelítik.

Mígnem az egész csapatban találni lehetett egy egészen öreg varjút: ez elkárogott négyig, sőt ha öt vadgesztenyét mutatott föl az ember, elkárogott ötig is. Ez volt közöttük a tudós, aki a dolgokat pontosan mérlegelte és megfelelő választ adott. A legmagasabb faágon ült, figyelt, szorzott és osztott. Ezért tudott papír nélkül is ilyen jól számolni, fejben.

Én magam is meggyőződtem a varjak számolási tudományáról, amikor kísértáltam a sűrű károgaással telt ligetbe. Fölszedtem egy marék bársonyos barna vadgesztenyét, mire a varjúcsapat lenézett és a tájékozatlanok, a rossz számtanósok, kettőt-kettőt károgtak. Nem fogták föl, hogy mi a valószínűségi helyzet, hány gesztenye van a kezemben. A tájékozottabbak háromszor károgtak el magukat, ami már jobban

megközelítette a pontos eredményt. Csak a legmagasabb fán ülő tudós varjú fordította oldalra a fejét és káromgott négyet meg egy rövidet. Ez azt jelentette, hogy a markomban négy nagy vadgesztenye van, meg egy apró, amit nem lehetett egésznek tekinteni. A tudós varjú, úgy látszik, ismerte a törtszámokat is.

Ezt a megfigyelésemet utóbb közöltem Jóska barátommal,

aki erősen hitetlenkedett. Megmondtam neki, hogy a varjak úgy számolnak, akárcsak mi. A többség rosszul számol, mert elhamarkodják a dolgot. Vannak viszont közepesek: ezek közelebb járnak a helyes megoldáshoz. Viszont van közöttük egy olyan tudós varjú, aki egészen pontosan, kitűnő eredménnyel számol, és a törtszámokat is tökéletesen ismeri.

Jóska mindezt nem hitte el.

– Szeretnék olyan madarat látni, amelyik jobban számol, mint én!

Ezt nem kellett volna mondania, mert még verebet is lehetett találni Jóska gőgös állításának cáfolatára.

Kimentünk hát a ligetbe, ahol óriási kárognak fogadott bennünket.

– Csak kettőt-kettőt kárognak – elégedetlenkedett Jóska.

– Azért, mert ketten vagyunk – nyugtattam meg.

Jóska továbbra is kifogásolta a varjúnépséget.

– De hiszen ezek egytől egyig mind egyformák!

– Nekik meg mi vagyunk teljesen egyformák – világosítottam föl a tévedéséről.

Erre Jóska fölemelt négy nagyobbacska követ. Mire a tudatlan varjak kettőt, a képzetebbek hármat károgtak. Végül megszólalt a tudós varjú is a fa tetején, és négyet károgtott.

Amikor Jóska meghallotta a pontos választ, megmérgeződött és a köveket az öreg és nagytudású matematikus varjú felé hajította. Bár a kövek olyan magasra nem értek, ez súlyos sértés, tiszteletlenség volt.

Egy pillanatnyi csend támadt, majd a tudós varjú elkiáltotta magát, hogy „kár”. S azzal az egész sereg fölemelkedett és hamarosan eltűnt.

Azóta a varjak általában csak kettőt kárognak, de ennek többé nincsen semmilyen matematikai jelentősége.